

RAADSVOORSTEL

Raadsvergadering	16 februari 2026
Voorstelnummer	D937421
Datum raadsvoorstel	12 januari 2026
Portefeuillehouder(s)	Rob Opdam (wethouder)
Commissie	Raadscommissie
Datum commissie	9 februari 2026
Soort agendering	Ter besluitvorming
Agendapunt	
Team	BV - Financiën & Control
Opsteller	Jan Cramer
Datum B&W besluit	20 januari 2026
Bijlagen:	2

Onderwerp:

Zienswijze kadernota 2027 GR Cocensus

Voorgesteld besluit

De raad besluit:

1. geen aanleiding te zien voor het afgeven van een zienswijze op de Kadernota 2027 van GR de Cocensus;
2. dit besluit door toezending van het ondertekende raadsbesluit kenbaar te maken aan het dagelijks bestuur van de GR Cocensus.

Geheimhouding

☐ Ja ☒ Nee

RAADSVOORSTEL

INLEIDING

De kadernota 2027 van de gemeenschappelijke regeling (GR) Cocensus geldt als opmaat naar de begroting voor 2027 en bevat de hoofdlijnen van het beleid en de financiële kaders.

De mogelijkheid om een zienswijze af te geven op de kadernota stelt de raden in de gelegenheid te sturen op de beleidsmatige en financiële uitgangspunten in de begroting die later in het jaar door de Gemeenschappelijke Regelingen voor zienswijzen aan de raden wordt aangeboden.

In voorliggend voorstel ligt een concept zienswijze voor ten aanzien van de Kadernota 2027 van de GR Cocensus.

INVLOED KADERS OP KEUZERUIMTE

De zienswijzeprocedure op de kadernota volgt uit de mogelijkheid die wordt geboden in artikel 10 vijfde lid van de wet Gemeenschappelijke Regelingen en is verankerd in artikel 4 van de door de raden in Noord-Holland Noord vastgestelde Financiële Uitgangspunten gemeenschappelijke regelingen (FUGR 2019) en in artikel 18 tweede lid van de gemeenschappelijke regeling Cocensus.

Jaarlijks zenden de verbonden partijen een concept kadernota aan de gemeenten, zo ook Cocensus. In de kadernota staan plannen voor 2027. De gemeenteraad wordt een zienswijze gevraagd. Op basis van de besluitvorming door het algemeen bestuur over de kadernota 2027 in relatie tot de ingebrachte zienswijzen maakt de GR Cocensus haar begroting voor 2027.

In de toelichting hieronder wordt ingegaan op de door Cocensus voorgestelde indexering van de gemeentelijke bijdrage aan de GR Cocensus voor 2027. Daarbij is aangegeven hoe de voorgestelde indexering zich verhoudt ten opzichte van de indexering op basis van de FUGR zoals vermeld in de brief van de Regietafel Noord Holland Noord. Tevens komen de voor Cocensus relevante beleidsmatige en financiële aspecten aan de orde en is een opsomming op hoofdpunten van de ontwikkelingen en risico's opgenomen. Daarnaast wordt ingegaan op de door Cocensus aangegeven bezuinigingsmogelijkheden. De kadernota 2027 van de GR Cocensus heeft geen aanleiding gegeven om aan uw raad een zienswijze voor te stellen.

Beleidsmatige kaders GR Cocensus

Cocensus is opgericht als een uitvoeringsorganisatie met als belangrijkste doelstellingen om efficiënter te opereren en het waarborgen van de kwaliteit van de werkzaamheden op het gebied van de lokale heffingen. Cocensus geeft uitvoering aan de heffing en inning van lokale heffingen en aan de werkzaamheden in het kader van de Wet WOZ. De heffing en inning van de diverse lokale heffingen vindt plaats op basis van de door de gemeenteraden vastgestelde belastingverordeningen en de daarin vermelde uitgangspunten. Hierbij wordt door Cocensus geen eigen beleid geformuleerd.

De werkzaamheden hebben betrekking op de uitvoering van de taken in het kader van de Wet WOZ (herwaardering), de aanslagoplegging van diverse gemeentelijke heffingen, de afhandeling van bezwaar- en beroepschriften, de (dwang)invordering en de afhandeling van verzoeken om kwijtschelding. Cocensus voert deze werkzaamheden uit voor de gemeenten Haarlem, Haarlemmermeer, Hillegom, Beverwijk, Oostzaan, Wormerland, Alkmaar, Bergen, Dijk en Waard, Den Helder, Uitgeest, Castricum, Heiloo en Landsmeer.

Weerstandsvermogen

Cocensus kent een strak begrotingsregime waarin voor het vooraf ramen van dotaties aan de reserve geen ruimte is. Mochten er overschotten ontstaan in de jaarrekening, dan is afgesproken dat Cocensus deze overschotten mag toevoegen aan de reserve tot een gemaximeerd bedrag. Het algemeen bestuur (AB) heeft bij de behandeling van de jaarrekening 2022 vastgesteld dat het weerstandsvermogen (de algemene reserve) in overeenstemming met de FUGR maximaal 2,5% van de exploitatie kan bedragen. Indien de GR geconfronteerd wordt met onverwachte, niet te beïnvloeden kostenposten staan de deelnemende gemeenten garant (deze hebben een achtervangfunctie).

Indexering van de gemeentelijke bijdragen 2027 - algemene uitgangspunten

Als basisprincipe bij de aanpassing van de gemeentelijke bijdragen aan de GR Cocensus geldt dat deze voor iedere deelnemende gemeente ten opzichte van het voorgaande jaar procentueel worden geïndexeerd. Deze procentuele indexering bestaat uit 2 componenten met een wegingsfactor. De eerste component betreft de loonontwikkeling, de tweede betreft de 'Prijs bruto binnenlands product' (BBP). De wegingsfactor van de eerste component (loonontwikkeling) is door Cocensus bepaald op 73% en de wegingsfactor van de tweede component (BBP) op 27%. Naast deze procentuele indexering kan sprake zijn van incidentele additionele verhogingen.

Indexering van de gemeentelijke bijdragen 2027 - FUGR 2019

De Regietafel NHN heeft op 17 oktober 2025 indexatiecijfers afgegeven voor de hierboven benoemde componenten 'loonontwikkeling' en 'BBP'. Deze indexatiecijfers zijn gelijk aan de opgave van het Centraal Planbureau (CPB) zoals vermeld in het Centraal Economisch Plan (CEP) uit maart 2025. Voor de loonontwikkeling is daarbij door de Regietafel een indexatiecijfer afgegeven van 5,7% en voor de BBP een indexatiecijfer van 2,5%.

Tevens heeft de Regietafel op basis van artikel 2 van de FUGR een extra verhoging van de deelnemersbijdrage aangegeven in verband met een correctie voor de afwijking tussen de begrote indexatiecijfers voor loonontwikkeling en BBP 2024 en de uiteindelijke werkelijke indexatiecijfers 2024. Voor de loonontwikkeling gaat het om een correctie van 2,7% en voor de BBP om een correctie van 3,2%.

De Regietafel komt hiermee voor 2027 tot de volgende indexatie, inclusief nacalculatie 2024:

1. Loonontwikkeling - indexatiecijfer 2027: $5,7\% \text{ (CEP 2025)} + 2,7\% \text{ (2024)} = 8,4\%$.
2. Bruto binnenlands product - indexatiecijfer 2027: $2,5\% \text{ (CEP 2025)} + 3,2\% \text{ (2024)} = 5,7\%$.

Uitgaande van de wegingsfactoren voor loonontwikkeling van 73% en BBP van 27% resulteert het indexatiepercentage op basis van de uitgangspunten van de FUGR in 7,67%.

Indexering van de gemeentelijke bijdragen 2027 - kadernota Cocensus

Cocensus volgt net zoals de Regietafel de indexering op basis van het CEP 2025, echter neemt Cocensus de extra verhoging over 2024 niet over. In de kadernota 2027 van de GR Cocensus wordt bij de indexering van de bijdragen daarom alleen uitgegaan van het indexatiecijfer voor het BBP van 2,5% en het indexatiecijfer voor loonontwikkeling van 5,7%.

Naast de hierboven toegelichte indexering is in de kadernota 2027 van Cocensus tevens voorzien in een additionele verhoging van de bijdrage. De reden hiervan is dat ten opzichte van 2018 er sprake is van een toename van het aantal vastgoedobjecten van zo'n 10%.

De met deze toename gepaard gaande (extra) kosten zijn niet jaarlijks aan de gemeenten doorbelast maar zijn steeds opgevangen binnen de exploitatie van Cocensus. Voor 2027

wordt voor de kosten door de toename van het aantal belastingobjecten een additionele bijdrage gevraagd van 1%.

Uitgaande van de wegingsfactoren voor loonontwikkeling van 73% en BBP van 27% is er op basis van de kadernota Cocensus 2027 sprake van een indexatiepercentage van de gemeentelijke bijdrage van 4,84%. Inclusief de additionele verhoging van 1% komt het door Cocensus aangegeven totale indexatiepercentage uit op 5,84%.

Financiële bijdrage gemeente Heiloo aan de GR Cocensus per 2027

De berekening van de bijdrage 2027 van de gemeente Heiloo aan de GR Cocensus is gebaseerd op de bijdrage 2026 van € 421.000. Aanpassing van deze bijdrage op basis van het in de kadernota Cocensus 2027 aangegeven indexatiepercentage van 4,84% leidt tot een verhoging van € 20.000. Tezamen met de additionele verhoging van 1% voor de kosten met betrekking tot het gestegen aantal objecten is in de kadernota Cocensus 2027 voorzien in een verhoging van € 25.000 van de bijdrage van de gemeente Heiloo per 2027.

De bijdrage van de gemeente Heiloo neemt met deze € 25.000 toe van € 421.000 tot € 446.000. Ter vergelijking, berekening van de bijdrage op basis van de indexatiebrief van de Regietafel zou met een verhoging van € 32.000 leiden tot een bijdrage van € 453.000.

Bezuinigingen

Net als andere gemeenschappelijke regelingen is Cocensus gevraagd om te komen tot bezuiniging scenario's van 3%, 5% en 7%. Cocensus heeft hierop aangegeven dat het niet mogelijk is om op eigen initiatief bepaalde werkzaamheden niet (meer) uit te voeren. Cocensus is namelijk een uitvoeringsorganisatie die niets anders doet dan het uitvoeren van het beleid volgens de belastingverordeningen van de deelnemende gemeenten. Daarnaast voert Cocensus de voor de uitvoering relevante wettelijke taken uit. Wél wordt door Cocensus jaarlijks onderzocht waar in organisatorisch opzicht efficiënter gewerkt kan worden. Dit heeft zich vertaald in een historie van niet hoger dan strikt noodzakelijke indexeringen van de jaarlijkse gemeentelijke bijdragen. Cocensus heeft onderzocht op welke wijze aanvullende besparingen zouden kunnen worden gerealiseerd, hierop zijn door Cocensus de volgende 3 (te onderzoeken) bezuinigingsrichtingen voorgesteld:

1. Harmonisatie belastingen

Er is sprake van diversiteit in de wijze van de uitvoering van diverse identieke gemeentelijke heffingen. Cocensus heeft voorgesteld om te onderzoeken of hierin een harmonisatieslag gemaakt kan worden.

2. Basisregistraties

Cocensus is verantwoordelijk voor de basisregistratie WOZ, de deelnemende gemeenten voor de basisregistraties adressen en gebouwen (BAG) en de grootschalige topografie (BGT). Vanuit deze 3 basisregistraties worden gegevens uitgewisseld die allemaal te maken hebben met objectkenmerken. Cocensus gebruikt gegevens uit de BAG en de BGT om te komen tot onder andere juiste objectafbakening, juiste waardebeoordeling, juiste perceeloppervlakten bij de taxaties en juiste registratie van eigenaren van WOZ objecten. De verplichting tot de juiste registratie van al deze aspecten is wettelijk bepaald in de Wet WOZ. De juiste toepassing en verwerking van deze gegevens maken onderdeel uit van de inspecties van de Waarderingskamer. In het kader van enkelvoudige mutatie voor meervoudig gebruik is voorgesteld om te onderzoeken of, en in hoeverre deze 3 registraties op een meer efficiënte wijze door Cocensus kunnen worden uitgevoerd en beheerd.

3. Overige mogelijkheden

Door Cocensus wordt ingezet om een aantal processen op geautomatiseerde wijze te laten verlopen. Het gaat hierbij om bijvoorbeeld verplichte gegevensregistratie en het deels ontgripen van bezwaren. Ook is er inmiddels een pilot gestart om automatisering in te zetten bij de modelmatige WOZ waardering. Een volgende stap bestaat uit de inzet van automatisering bij de verplichte interne controles.

Uw raad wordt ten aanzien van de hierboven aangegeven besparingsrichtingen door middel van een separate informatiebrief nader geïnformeerd.

Ontwikkelingen

Hieronder zijn de in de kadernota 2027 vermelde ontwikkelingen beknopt samengevat.

- Uitbreiding deelnemende gemeenten
Na instemming van de deelnemende gemeenten zal de gemeente Zandvoort met ingang van 2027 toetreden tot de GR Cocensus. Hiertoe dient de gemeenschappelijke regeling Cocensus te worden aangepast. Aan uw raad wordt hiertoe een vernieuwde GR Cocensus voorgelegd waarin Zandvoort als deelnemende gemeente is opgenomen en wordt u in de gelegenheid gesteld hierop een zienswijze af te geven. Na het doorlopen van de zienswijzeprocedure wordt uw raad middels een separaat voorstel gevraagd om aan het college toestemming te verlenen om de nieuwe GR Cocensus 2027 aan te gaan. Inmiddels hebben overigens ook enkele andere regiogemeenten interesse getoond tot deelname aan de GR Cocensus. Dit kan mogelijk leiden tot verdere uitbreiding na 2027.
- Uitbreiding dienstverlening
Cocensus verzorgt voor een aantal gemeenten de uitvoering van parkeerbelastingen en parkeervergunningen. Naar verwachting wordt dit taakveld verder uitgebreid.
- Hervorming gemeentelijke belastingen
In het kader van de hervorming van het belastingstelsel is er een rapport opgesteld met voorstellen om het gemeentelijk belastinggebied uit te breiden. In het rapport wordt ingegaan op hervormingen om de afhankelijkheid van gemeenten van rijksuitkeringen te verminderen en tot meer autonomie in de belastingheffing. Dit zou kunnen betekenen dat gemeenten nieuwe heffingen mogen invoeren, zoals een ingezetenenbelasting en een ozb-gebruikersheffing op woningen. Dit kan leiden tot een stijging van de lokale belastingopbrengsten met ongeveer 40%, maar kan ook gepaard gaan met een verlaging van de rijksuitkering uit het Gemeentefonds.
- Leegstandsheffing
Als gevolg van een amendement op de Fiscale Verzamelwet 2026 hebben gemeenten de mogelijkheid gekregen om een leegstandsheffing toe te passen op woningen die meer dan één jaar leeg staan. Het beoogde doel hierbij is om leegstand en speculatie tegen te gaan. De Vereniging Nederlandse Gemeenten bereid een modelverordening voor om een gemeentelijke leegstandsbelasting te kunnen introduceren.

De twee hierboven benoemde ontwikkelingen kunnen er mogelijk toe leiden dat de belastingheffing complexer wordt en dat systemen en processen aangepast moeten worden om nieuwe heffingen te implementeren en te innen. Daarnaast vragen deze mogelijke uitbreidingen om aanpassingen in de communicatie naar inwoners.

- Kwijtschelding

Het Inlichtingenbureau en de 'Landelijke werkgroep kwijtschelding' hebben de werkwijze op het gebied van kwijtschelding doorontwikkeld. Deze nieuwe werkwijze biedt meer broninformatie waardoor kwijtscheldingsaanvragen sneller, vollediger en rechtmatiger kunnen worden beoordeeld.

- Inpandige objectkenmerken bij WOZ-taxaties

Landelijk is een project gestart om inwoners te betrekken bij de registratie van 'niet van buitenaf zichtbare aspecten van de woning', de zogenaamde 'secundaire objectkenmerken'. Hieronder vallen zaken zoals de staat van de keuken, badkamer en het toilet. Deze secundaire kenmerken vormen regelmatig aanleiding tot het indienen van een WOZ-bezwaar. Met de invoering van de mogelijkheid om inwoners voorafgaand aan de WOZ-taxatie hierover informatie te vertrekken en (gecontroleerd) aan te passen verwacht Cocensus een afname van het aantal WOZ-bezwaren en een hogere tevredenheid.

- Inzet van datagedreven technieken

Cocensus heeft de mogelijkheden onderzocht om technieken op basis van feiten, analyses en data in te zetten ter ondersteuning van een aantal WOZ-processen. Het onderzoek is uitgesplitst in een aantal projecten welke zijn gerelateerd aan de volgende deelprocessen: Permanente Marktanalyse, Objectkenmerkenvergelijking, Koopakte en vraagprijs-analyse, Corporatiebezit', WOZ-kwaliteitsmonitor en Beroepszaken'. De projecten zijn uitgewerkt in een businesscase. De eerste resultaten zijn afgestemd met de toezichthouder (de Waarderingskamer). De definitieve resultaten zijn eind 2025 gepresenteerd aan het Dagelijks Bestuur van Cocensus.

- Beheersmaatregelen

In 2025 is Cocensus gestart met de implementatie van een nieuw systeem voor het beheer van kwaliteits- en risicomanagement. Hierbij worden processen, risico's, beheersmaatregelen en audits centraal vastgelegd waardoor het mogelijk wordt om risico's actief te volgen, verbetermaatregelen te registreren en managementinformatie op te leveren die direct aansluit op de planning- en controlcyclus. In 2026 wordt de systematiek volledig geïntegreerd in de bedrijfsvoering met als doel dat Cocensus in 2027 opnieuw wordt gecertificeerd voor ISO 9001.

DOOR HET COLLEGE OVERWOGEN ALTERNATIEVEN

Het college heeft geen aanleiding gevonden om ten aanzien van de in de kadernota 2027 aangegeven verhoging van de gemeentelijke bijdrage en de aangegeven ontwikkelingen een zienswijze voor te stellen.

Cocensus geeft uitvoering aan de heffing en inning van lokale heffingen en voert de werkzaamheden uit in het kader van de Wet WOZ. Cocensus formuleert hierbij geen eigen beleid, een zienswijze ten aanzien van beleidsmatige aspecten is dan ook niet aan de orde.

De kadernota 2027 van de GR Cocensus is niet geheel conform het door de Regietafel NHN voorgeschreven format opgesteld. De oorzaak hiervan is gelegen in het feit dat de GR Cocensus uit meerdere deelnemende gemeenten bestaat dan alleen die uit de regio Noord-Holland Noord waarbij qua stemverhouding de bij de Regietafel aangesloten gemeenten in de minderheid zijn. Alle in het format van de Regietafel opgenomen aspecten komen echter wel aan de orde in de kadernota van Cocensus. Daarom wordt geen aanleiding gezien om een zienswijze voor te stellen met betrekking tot dit punt.

REGIONALE SAMENWERKING EN COULEUR LOCALE

De voorgestelde zienswijze is opgesteld voor de gemeente Heiloo. De zienswijze is in BUCH en regio Alkmaar/Noord-Holland Noord verband afgestemd om waar mogelijk en wenselijk gezamenlijk op te trekken richting de GR Cocensus.

Tijdens de regionale raadsinformatieavond van de Regio Alkmaar bent u in de gelegenheid gesteld in gesprek te gaan met de vertegenwoordigers van de diverse gemeenschappelijke regelingen en onderling uw zienswijzen af te stemmen met de raden in de Regio Alkmaar. Eveneens zijn de concept zienswijzen van de raden in de regio met u gedeeld.

RISICO'S

Krapte op de arbeidsmarkt

Het aantrekken en behouden van gekwalificeerd personeel blijft een uitdaging. Desondanks weet Cocensus het personeelsbestand op orde te houden, mede door de inzet van detachering. De krapte op de arbeidsmarkt blijft echter een voortdurend risico dat mogelijk kan leiden tot verhoogde personeelskosten en verminderde capaciteit.

Informatiebeveiliging en gegevensbescherming

De BIO 2.0 en de NIS2-richtlijn vereisen dat Cocensus extra maatregelen neemt om gevoelige gegevens adequaat te beschermen tegen datalekken, cyberaanvallen en andere beveiligingsrisico's. Dit omvat onder meer verplichte risicobeoordelingen, beveiligingsmaatregelen en snelle melding aan zowel de toezichthouder als ook het 'computer security incident response team' bij cyberincidenten. Het beheersen van deze risico's vereist expertise, voortdurende aandacht, investeringen in technologie en regelmatige evaluatie en aanscherping van de huidige beveiligingsmaatregelen.

Risicomanagement

In 2026 wordt een nieuw systeem geïntegreerd in de planning- en controlcyclus voor het beheer van kwaliteits- en risicomanagement. Hiermee kunnen risico's sneller worden gesignaleerd, verantwoordelijkheden beter worden verdeeld en de voortgang van beheersmaatregelen actief worden gevolgd. Hierdoor vormt risicobeheersing een vast onderdeel van de reguliere sturing en verantwoording.

FINANCIËN

Bijdrage 2027 gemeente Heiloo aan de GR Cocensus

Voor de gemeente Heiloo geldt dat de bijdrage met 5,84% toeneemt van € 421.000 in 2026 tot € 446.000 per 2027. De verhoging is gebaseerd op de indexatiecijfers uit het CEP 2025 voor loonontwikkeling van 5,7% en BBP van 2,5%. Weging op basis van 73% voor loonontwikkeling en 27% voor BBP resulteert in een indexeringspercentage van 4,84%. Daarnaast is voorzien in een additionele verhoging van 1% in verband met de toename van het aantal vastgoedobjecten waardoor de totale indexering uitkomt op 5,84%.

Begrote inkomsten Cocensus 2027

Als gevolg van de verhoging van de bijdragen van de deelnemende gemeenten per 2027 op basis van de hierboven genoemde uitgangspunten, nemen de begrote inkomsten van Cocensus met € 1.035.000 toe, van € 17.737.000 in 2026 tot € 18.772.000 per 2027.

Weerstandsvermogen

Cocensus kent een strak begrotingsregime waarin voor het vooraf ramen van dotaties aan de reserve geen ruimte is. Mochten er overschotten ontstaan in de jaarrekening, dan kan Cocensus deze toevoegen aan de algemene reserve (is gelijk aan het weerstandsvermogen) tot een door het AB bepaald maximum van 2,5% van het begrotingsbedrag.

Op basis van de slotwijziging van de begroting Cocensus 2024 van € 17.151.000 is de algemene reserve gemaximeerd tot € 429.000. De algemene reserve van Cocensus kent per 31-12-2024 echter een lagere stand van € 177.000. Hierbij is door het bestuur van Cocensus aangegeven dat het aanhouden van een grote reserve niet noodzakelijk is omdat de deelnemende gemeenten een achtervangfunctie hebben en daarmee garant staan indien de GR Cocensus geconfronteerd wordt met onverwachte, niet te beïnvloeden kostenposten.

DUURZAAMHEID

Niet van toepassing

PARTICIPATIE

Niet van toepassing

UITVOERING, PLANNING EN ORGANISATIE

Na besluitvorming wordt het dagelijks bestuur van Cocensus door toezending van het getekende raadsbesluit geïnformeerd over de vastgestelde zienswijze. Het dagelijks bestuur formuleert een bestuurlijke reactie op de zienswijzen van de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten en legt deze voor aan het algemeen bestuur. Het algemeen bestuur betreft deze bij de definitieve besluitvorming over de Kadernota 2027 van de GR Cocensus op 11 maart 2026. De raden worden hier vervolgens per brief over geïnformeerd.

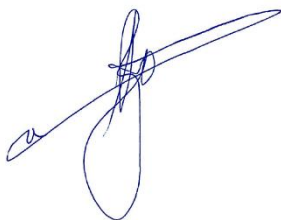
BIJLAGEN

1. Aanbiedingsbrief: Kadernota 2027 GR Cocensus
2. Kadernota 2027 van de GR Cocensus

ACHTERLIGGENDE DOCUMENTEN

Niet van toepassing

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van de gemeente Heiloo

A. Babaoğlu
gemeentesecretaris

M. ten Bruggencate
burgemeester